

Sygn. akt I ACa 298/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kawińska-Szwed
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska SO del. Joanna Naczyńska (spr.)
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko T. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 13 listopada 2013 r., sygn. akt I C 175/13,

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 298/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 listopada 2013r. Sąd Okręgowy w Częstochowie zasądził od pozwanego T. S. na rzecz powódki Przedsiębiorstwa (...), spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. 73.446,06 zł z ustawowymi odsetkami od 18 stycznia 2013r. z tytułu zapłaty za materiały budowlane oraz 4.577 zł z tytułu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy podjął po ustaleniu, iż pozwany zatrudniony był w powodowym Przedsiębiorstwie od 2006r., jako specjalista do spraw sprzedaży. Do jego obowiązków należała sprzedaż towarów, w tym wydawanie towarów z magazynu, wystawianie faktur i dokumentów WZ (dyspozycja wydania towaru z magazynu) oraz bieżąca

sprzedaż towarów i przyjmowanie od klientów zapłaty za zakupione materiały. Pozwany cieszył się zaufaniem pracodawcy. W listopadzie 2011r. pozwany rozpoczął budowę własnego domu i nabywał u powódki materiały budowlane. Materiały te przywożone były na teren budowy przez pracowników powódki, w tym przez A. Z., będącego teściem pozwanego, na podstawie wystawionych przez pozwanego dokumentów WZ. Część materiału dostarczana była w ilości przekraczającej potrzeby budowy pozwanego. Od 2009r. pozwany prowadził własną działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. (...), w ramach której zajmował się sprzedażą materiałów budowlanych. Pozwany, jako pracownik powódki, wystawił faktury, w których jako odbiorcę materiałów budowlanych wskazywał prowadzoną przez siebie firmę (...). Również inni pracownicy powódki, po uzgodnieniu z pozwanym, który wskazał im nazwę firmy (...), nie mając wówczas informacji, że jest to firma prowadzona przez pozwanego, wystawiali faktury, w których jako odbiorca figurowała ta firma.

We wrześniu 2012r. zarząd powódki zauważył wzrost ilości faktur z odroczonym terminem płatności. Pod koniec 2012r. do powódki zaczęli zgłaszać się klienci, którzy zapłacili gotówką za zakupione towary, a mimo to otrzymali zawiadomienie o zaleganiu w płatności. Gdy okazało się, że faktury dotyczące tych klientów wystawił pozwany, zarząd powódki podjął decyzję o zawieszeniu pozwanego w czynnościach pracowniczych. 3. stycznia 2013r. odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele zarządu powódki, w tym teść pozwanego A. Z. oraz pozwany. Celem tego spotkania było omówienie nieprawidłowości w wystawianiu faktur i przyczyn niedoboru w kasie w wysokości 17.000zł, a w jego trakcie pozwany przyznał się do zabrania z kasy 17.000zł oraz do nieprawidłowego wystawiania faktur, zobowiązał się do przedstawienia listy podmiotów, których dotyczyły nieprawidłowe faktury oraz do zwrotu zagarniętej kwoty. Nadto pozwany sporządził pisemne oświadczenie, w którym przyznał, że towary z faktury (...) z 5.12.2012r. oraz z faktury (...) z 29.12.2012r. wystawione na (...) zostały wykorzystane przy budowie jego budynku mieszkalnego i wniósł o korektę tych faktur, tj. zafakturowanie zakupu materiałów na jego nazwisko.

Faktura nr (...), opiewająca na 14.430,87zł sporządzona została i odebrana przez pozwanego, a faktura nr (...), opiewająca na 31.256,24zł, także sporządzona została przez pozwanego, niemniej nie zawierała podpisu pozwanego, jako jej odbiorcy. W obu tych fakturach pozwany ujął bardzo niską lub zerową marżę dla sprzedawcy. Materiały ujęte w fakturze nr (...) po jej korekcie polegającej na zmianie odbiorcy oraz rabatów i dodaniu materiałów niezafakturowanych, ujęte zostały w fakturze nr (...) opiewającej na 41.485,19zł, wystawionej 10. stycznia 2013r. na polecenie zarządu powoda przez pracownika J. S.. Pozwany potwierdził zarówno odbiór towaru wymienionego na fakturze, jak i fakt otrzymania faktury. Materiały wyszczególnione na fakturze z 5 grudnia 2012r. nr (...), również po jej korekcie ujęte zostały na fakturze nr (...) na kwotę 15.242,46 zł, wystawionej 10 stycznia 2013r. na polecenie zarządu powoda przez J. S.. Odbiór tej faktury pozwany również potwierdził własnym podpisem.

31. marca 2012r. pozwany – w imieniu powódki - wystawił fakturę nr (...) na kwotę 3.385,69 zł, w której jako nabywcę wpisał siebie i termin płatności do 21 kwietnia 2012r. Natomiast 28 grudnia 2012r. J. J. wystawił na nazwisko pozwanego fakturę nr (...) opiewającą na kwotę 9.034,16 zł, z terminem płatności do 11 stycznia 2013r. Pozwany potwierdził odbiór tej faktury własnym podpisem. 10 stycznia 2013r. J. S. wystawił na nazwisko pozwanego fakturę nr (...) opiewającą na kwotę 8.073,07 zł płatną niezwłocznie. Odbiór tej faktury pozwany potwierdził własnym podpisem. W piśmie z 14 lutego 2013r. pozwany zwrócił się do powoda o zachowanie z kwoty 2.302,51zł z tytułu należnego mu wynagrodzenia za pracę za luty 2013r., w tym 1.913,69 zł na poczet faktury nr (...), a pozostałą część (388,82zł) na poczet faktury nr (...).

Sąd Okręgowy przyjął, iż poza sporem pozostaje fakt wystawienia na nazwisko pozwanego, jako nabywcy materiałów budowlanych pięciu wyżej opisanych faktur VAT: nr (...). Fakturę nr (...) wystawił pozwany, a pozostałe faktury wystawili inni pracownicy powoda, ale znajdują się na nich podpisy pozwanego z adnotacją dotyczącą odbioru przez niego faktur, a na fakturze nr (...) z dodatkową adnotacją „towar otrzymałem”. Pozwany nie kwestionował faktu przyjęcia tych faktur, jedynie w odniesieniu do wystawionej przez siebie samej faktury (...) z 31 marca 2012r. oświadczył, że nie pamięta czy ją odebrał. Okolicznością sporną było, czy wszystkie materiały wyszczególnione w powyższych fakturach zostały faktycznie nabyte przez pozwanego oraz czy pozwany za nie zapłacił, a tym samym, czy pozwany pozostaje zobowiązany wobec powódki do świadczenia z tytułu łączącej strony umowa sprzedaży, której

treścią - zgodnie z art. 535 k.c. było zobowiązanie się powódki, jako sprzedawcy do przeniesienia własności rzeczy na pozwanego, jako kupującego oraz zobowiązanie się pozwanego do zapłacenia powódce sprzedawcy umówionej ceny.

W ocenie Sądu Okręgowego fakt dostarczenia pozwanemu przez powódkę materiałów budowlanych, odnośnie których pozwany samodzielnie wypisywał dyspozycje wydania towaru z magazynu (WZ) lub fakturę nie budzi wątpliwości, zwłaszcza, że fakt ten potwierdzają świadkowie K. K. i A. Z., a także częściowo przyznał ją pozwany oświadczając w piśmie procesowym datowanym na 25 kwietnia 2013r.: „część materiałów jest dopisana nieprawnie i nigdy takowych nie kupowałem/pobierałem z firmy” , na rozprawie 3. lipca 2013r.: „50% żądanej kwoty to są materiały, które mogłem pobrać”, a na rozprawie 25 września 2013r.: „ilości materiałów podane na fakturach załączonych do pozwu są zawyżone”. Mimo przedstawionych zastrzeżeń co do ilości materiałów budowlanych wymienionych w dołączonych do pozwu fakturach, pozwany nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych, które potwierdziłyby jego zarzuty. Na rozprawie 25. września 2013r. oświadczył, że ma nadzieję, iż świadkowie zgłoszeni przez powódkę potwierdzą zawyżenie na fakturach ilości dostarczonych mu materiałów. Niemniej świadek K. K., zatrudniony u powódki w charakterze kierowcy zeznał, że zawoził pozwanemu materiały budowlane w ilości przekraczającej potrzeby budowy jednego domu („dosyć dużo, więcej niż na jeden dom”). Natomiast świadek A. Z. zeznał, że podczas spotkania 3. stycznia 2013r. z którego sporządzona została notatka, pozwany nie kwestionował faktu, iż wziął materiały wartości ok. 70.000 zł, za które nie zapłacił. Zeznania tych świadków Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne. Dodatkowo fakt otrzymania materiałów wymienionych na fakturze nr (...) wystawionej na nabywcę P.H.U. (...) sporządzonej przez pozwanego i na fakturze nr (...) wystawionej na nabywcę P.H.U. (...), również sporządzonej przez pozwanego, a następnie po korekcie polegającej na zmianie odbiorcy oraz ujednoczeniu rabatów, wymienionych w fakturach nr (...) pozwany potwierdził w oświadczeniu sporządzonym przez siebie 3. stycznia 2013r. Kierując się tymi ustaleniami, Sąd Okręgowy uznał, że materiały wymienione w fakturach: (...), (...), (...) i (...) zostały pozwanemu wydane w ramach umowy sprzedaży. Sąd Okręgowy podkreślił, iż pozwany nie wykazał, że dokonał zapłaty za wymieniony w powyższych fakturach materiał budowlany, ponieważ nie przedstawił żadnego dokumentu potwierdzającego zapłatę gotówką lub bezgotówkowo, podczas gdy przechowywanie przez pozwanego potwierdzeń zapłaty było wskazane, zwłaszcza, gdyby przyjąć za wiarygodne jego tłumaczenie, że część materiałów budowlanych kupował od pozwanego w ramach swojej działalności gospodarczej prowadzonej pod nazwą P.H.U. (...). Pozwany nie wykazał jednak, że jakkolwiek część materiałów budowlanych zakupionych u powoda faktycznie została nabyta przez prowadzoną przez niego firmę. Żaden z przesłuchanych w sprawie świadków nie potwierdził faktu przewożenia materiałów na podstawie dokumentów (WZ lub faktury) dla P.H.U. (...), natomiast dokumenty WZ stanowiące podstawę do wystawienia faktury dla P.H.U. (...) wystawiał pozwany. Powyższe wynika z niezakwestionowanych w żadnym zakresie zeznań świadka J. S.. Fakt nieuregulowania przez pozwanego zapłaty za faktury (...) potwierdza złożona przez pozwanego kopia jego pisma z 14 lutego 2013r. Wnioski dowodowe pozwanego o przesłuchanie świadków (16 osób) w celu wyjaśnienia wątpliwości dotyczących płatności faktur prezesów i pracowników powodowej firmy oraz wyjaśnienia przez prezesów skąd czerpali środki finansowe na dodatkowe premie do wynagrodzenia, Sąd Okręgowy oddalił, jako nie mające związku z żądaniem pozwu. Konkludując, Sąd Okręgowy uznał, że żądanie zasądzenia kwoty 73.446zł z ustawowymi odsetkami od 18. stycznia 2013r. zasługuje na uwzględnienie. O kosztach procesu, Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c., zasądając od pozwanego na rzecz powódki poniesione przez nią koszty procesu, na które złożyły się opłata od pozwu i koszty zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku wniósł pozwany, wnosząc o jego zmianę przez oddalenie powództwa w całości, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Podniósł, iż wydając zaskarżony wyrok, Sąd Okręgowy naruszył przepisy postępowania, a to przez brak przeprowadzenia dowodu z zeznań zawnioskowanych przez niego świadków, mimo iż dowód ten zgłosił prawidłowo i wskazał okoliczności na jakie świadkowie mają zeznawać. Wywodził, iż oddalenie tego wniosku uniemożliwiło mu wykazanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu powodowego przedsiębiorstwa, w tym nieuczciwego wykazywania kosztów i przypisania pozwanemu odpowiedzialności za wszelkie niedobory. Nadto apelujący zarzucił Sądowi pierwszej instancji przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez pominięcie przy orzekaniu okoliczności, że faktury z których ma wynikać pobranie przez pozwanego towaru nie zostały przez niego podpisane w datach pobrania towaru, co powinno podważać fakt pobrania towaru i świadczyć o podpisaniu tych faktur pod przymusem. Apelujący podniósł również, że wystawiane

przez niego w imieniu powódki faktury były codziennie sprawdzane przez przedstawicieli powódki i rozliczane każdego dnia, a skoro nie zakwestionowano ich niezwłocznie po wystawieniu, błędnym jest uznanie, iż pobrał towar na kwotę ustaloną w wyroku. Wywodził, iż o sprzeczności z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ustalenia przez, iż pobrał towary uwidocznione na fakturach dołączonych do pozwu, świadczy także to, że nie mają one odzwierciedlenia w dokumentach WZ. Podał, iż nie kwestionuje, że pobierał materiały budowlane od powódki, niemniej należność za nie została potrącona z należnych mu od powódki premii, których to premii powódka nie uwzględniała w jego dochodzie, by uniknąć zobowiązań publicznoprawnych (podatki, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne).

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Podkreśliła, iż w aktach sprawy znajduje się oświadczenie pozwanego o zaborze 17.000zł z kasy oraz przyznanie się do fałszowania i kradzieży 150.000zł. Podkreśliła, iż różnica między fakturami wystawionymi na pozwanego (w miejsce faktur wystawionych na firmę (...)) wynika z tego, iż pozwany nie doliczył marży handlowej, chcąc nabyć ujęte na tych fakturach towary po cenach nabycia przez powódkę, a nadto z zafakturowania towarów nabytych przez pozwanego, a niezafakturowanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na dochodzoną przez powódkę kwotę 73.446.06zł składały się kwoty: 9.034,16 zł – z faktury nr (...); 14.853,64 zł z faktury nr (...); 8.073,07 zł - z faktury nr (...)

i 41.485,19zł - z faktury nr (...). Należność z faktury (...) nie była przedmiotem sporu, stąd też poza kognicją Sądu w sprawie pozostawała kwestia potrącenia na poczet należności z tej faktury wynagrodzenia pozwanego za luty 2013r. Jeśli natomiast idzie o fakturę nr (...) - to istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy jest, iż opiewała ona na 15.242,46zł, a powódka dochodziła z niej sumy o 388,82zł niższej, zatem także bez znaczenia dla rozstrzygnięcia o zobowiązaniu pozwanego do zapłaty z tej faktury kwoty 14.853,64zł pozostawała kwestia zasadności potrącenia kwoty 388,82zł należnej powódce z tej faktury z kwotą 388,82zł należną pozwanemu z tytułu wynagrodzenia za luty 2013r. W konsekwencji podniesiony przez apelującego zarzut bezpodstawnego zarachowania przez powódkę wynagrodzenia pozwanego za luty 2013r. całkowicie mijał się z przedmiotem sporu.

Podstawą apelacji pozwanego był zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy prawa procesowego, prowadzącego do błędnego ukształtowania podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku. Wbrew wywodom apelującego, ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia w sprawie były prawidłowe i znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Podejmując je Sąd Okręgowy nie naruszył art. 233 §1 k.p.c., w tym też nie przekroczył zasad swobodnej oceny dowodów, ani też nie naruszył zasad logiki i doświadczenia życiowego. Stąd też ustalenia te Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne, dzieląc też w pełni ich trafną ocenę prawną.

Sąd Okręgowy trafnie uznał za istotną dla rozstrzygnięcia okoliczność osobistego podpisania wszystkich czterech faktur VAT: nr (...) przez pozwanego jako odbiorcę tych faktur, jak i fakt pisemnego potwierdzenia przez pozwanego na fakturze (...), iż towar odebrał. Pozwany nie kwestionował autentyczności swego podpisu, podnosząc iż w dacie zwalniania go z pracy został zmuszony do podpisania tych faktur oraz oświadczenia, że towary z faktur (...) wystawione na prowadzoną przez niego firmę (...) zostały wykorzystane przy budowie jego domu, a nadto zmuszony do podpisania wniosku o korektę tych faktur w zakresie oznaczenia nabywcy i zobowiązania do zapłaty należności za towary ujęte w fakturach dołączonych do pozwu. Niemniej przyznał, iż nabył u powódki i odebrał niektóre materiały budowlane ujęte w tych fakturach, przy czym nie wskazał ani ilości, ani wartości materiałów, których wbrew pokwitowaniu nie odebrał. Przyznał również, iż za materiały te nie zapłacił, ponieważ ich cena miała zostać pokryta z należnej mu premii (nie wskazując za jaki okres, na jakiej podstawie i w jakiej wysokości premia ta miała mu zostać wypłacona), nie zgłosił też w tej materii zarzutu potrącenia. Powódka zaprzeczyła, by pozwany pod przymusem podpisał się na fakturach i napisał wyżej przywołane oświadczenia. Także zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na przyjęcie, by pozwany, podpisując faktury i przywołane oświadczenia działał

pod przymusem, względnie by zmuszony został do tej czynności groźbą. Pozwany nie tylko nie złożył wniosków dowodowych w celu wykazania tych okoliczności, co nawet nie wskazał na czym ten przymus, czy też groźba miałyby polegać. Wbrew wywodom apelacji, do wykazania działania pod przymusem nie zmierzał wniosek pozwanego o przesłuchanie szesnastu wskazanych przez niego świadków – pracowników powódki, jako że za pomocą zeznań tych świadków pozwany chciał wykazać nieprawidłowości w prowadzeniu przez powódkę działalności gospodarczej, w tym jej nierzetelność w zakresie dokumentowania i księgowania transakcji handlowych, a także wykazać źródła pokrywania premii członków zarządu. Jako że okoliczności te pozostawały bez wpływu na treść łączącej strony umowy sprzedaży ściśle określonych materiałów budowlanych, Sąd Okręgowy trafnie dowody te pominął, nie naruszając w żadnym zakresie prawa pozwanego do obrony i dowodzenia w procesie.

Pozwany, uzasadniając kolejny zarzut apelacji odwołał się do dokumentów WZ, stanowiących podstawę wystawienia spornych faktur, przy czym tak w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, jak i w toku postępowania apelacyjnego żadna ze stron nie wniosła o przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów, nie zostały one złożone do akt sprawy, co więcej stanowią one przede wszystkim wewnętrznym dokumentem powódki, monitorujący stan magazynu. Co ważne, dowód WZ, o ile jest podpisany przez kontrahenta stanowi dowód odbioru towaru, podczas gdy podpisana przez kontrahenta faktura stanowi nie tylko pokwitowanie odbioru towaru, ale także potwierdza warunki sprzedaży, w tym uzgodnioną cenę zakupu towarów wyszczególnionych na fakturze. W tym aspekcie podkreślenia wymaga, iż Sąd Okręgowy trafnie ocenił moc dowodową dokumentów prywatnych w postaci: faktur VAT nr (...), a zwłaszcza zasadnie przyjął, iż podpisanie tych faktur przez pozwanego stanowi zarówno pokwitowanie odbioru materiałów budowlanych, jak i zobowiązanie do zapłaty określonych w nich cen. Moc dowodowej przedmiotowych faktur – wbrew wywodom apelującego - nie podważa fakt ich podpisania w innej dacie, niż data ich wystawienia i wydania towaru. Nadto treść tych faktur, co także prawidłowo akcentował Sąd Okręgowy, była relewantna z treścią pisemnego oświadczenia pozwanego z 3 stycznia 2013r. oraz zeznaniami świadków K. K. i A. Z., którzy potwierdzili fakt nabywania towarów handlowych przez pozwanego, w ilościach ponad potrzeby związane z budową jego domu. Co więcej, nie było między stronami sporne, iż dowody WZ do faktur (...) wystawił osobiście pozwany, jak i że towary nimi objęte zostały pozwanemu dostarczone.

Nie mógł też ująć uwadze fakt, iż pozwany, który twierdził, że nabył od powódki materiały budowlane ujęte na fakturach nr (...) na rzecz prowadzonej przez siebie jednoosobowo firmy (...), nie wykazał by jako firma zapłacił za towary, objęte tymi fakturami. Nie wykazał też, by powódka upoważniła go do zminimalizowania, a nawet całkowitego pominięcia marży handlowej w przypadku transakcji dokumentowanych tymi fakturami. Wysokości cywilnoprawnego zobowiązania do zapłaty ceny za materiały budowlane przez pozwanego nie pomniejszył brak możliwości zaliczenia tych zakupów w koszty uzyskania prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, stąd też okoliczność ta (niezależnie od tego, czy pozwany nabył u powódki materiały budowlane na własne potrzeby, czy jako towary handlowe przeznaczone do dalszej odsprzedaży) także nie mogła wzruszyć trafności zaskarżonego wyroku w zakresie wysokości zasądzonych nim kwot, zwłaszcza że to pozwany wniósł o skorygowanie faktur w zakresie oznaczenia nabywcy towaru i nie wykazał, by oświadczenie to dotknięte było wadą oświadczenia woli. Ponadto, zasadności żądania pozwu nie podważa także to, że powódka nie wykryła nieprawidłowości w fakturowaniu sprzedaży towarów w dniu zaistnienia tych nieprawidłowości, w toku bieżącej kontroli, ponieważ okoliczność ta nie konwaliduje tych nieprawidłowości, notabene będących także udziałem pozwanego.

Podsumowując, podniesione w apelacji zarzuty, nie były w stanie wzruszyć poczynionych w sprawie przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych. Ustalenia te Sąd Okręgowy poddał trafnej subsumpcji prawnej, nie naruszając przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 535 k.c. - w zakresie rozstrzygnięcia o żądaniu zapłaty należności głównej, ani też art. 481§ 1 k.c. - w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach, które zostały zasądzone za okres po dacie wymagalności należności z faktur, objętych żądaniem pozwu. Konkluzje te legły u podstaw oddalenia apelacji - w oparciu o art. 385 k.p.c., jako bezzasadnej. O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Apelacyjny orzekł na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu, w oparciu o art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powódki 2.700 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, według stawki minimalnej określonej w § 6 pkt. 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września

2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490 ze zm.).